

Esi- ja perusopetuksen

Sipoon kunta

Sivistysvaliokunta 10.4.2024

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO.....	1
2 KOULUKULJETUSTA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ	1
2.1 Perusopetuslaki.....	1
2.2 Kuljetus- tai saattoavustus	2
2.3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistuvien oppilaiden koulumatkat.....	3
2.4 Odotusajan ajaksi järjestettävä ohjattu toiminta.....	3
3 LIIKENNETURVALLISUUS	3
3.1 Vastuut	5
3.2 Vakuutukset.....	5
4 YLEISET PERIAATTEET SIPOOSSA	5
4.1 Koulukuljetusoikeuden piirissä olevat oppilaat	5
4.2 Esikoululaisten koulukuljetus ja saattoavustus	6
4.3 Koulumatka / Matka esi- ja perusopetukseen.....	6
4.4 Kaksi osoitetta.....	7
4.5 Omavastuurajat.....	7
4.6 Oppiaineen (esim. A2-kieli, katsomusaine) opiskelu muualla kuin lähikoulussa	7
4.7 Matkan pituus.....	7
4.8 Koulumatkan pituus ajallisesti.....	8
4.9 Kuljetusten odotusajat.....	8
4.10 Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana	8
4.11 Petoeläinten aiheuttama uhka kuljetusetuuden perusteena.....	9
5 KULJETUSPERIAATTEET SIPOOSSA	9
6 PERUSOPETUSLAIN KÄSITTEITÄ JA KULJETUKSEN MYÖNTÄMINEN NIIDEN PERUSTEELLA	10
6.1 Vaaralliset koulutiet	10
6.2 Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus (Asiantuntijan lausunto)	12
6.3 Lääkäri- ja terapiakuljetukset	12
7 KUINKA KOULUKULJETUSTA TAI KORVAUSTA HAETAAN.....	12
7.1 Koulumatkan pituuteen tai vaarallisuuteen perustuva oikeus kuljetukseen	12
7.2 Asiantuntijalausuntoon perustuva oikeus kuljetukseen.....	12
7.3 Saaristossa asuvien oppilaiden oikeus kuljetukseen.....	13
7.4 Määräaikainen kuljetustarve	13
8 KULJETUSMUOTO JA JÄRJESTYSSÄÄNNÖT.....	13
8.1 Linja-auto (HSL-linjat)	14

8.2 Linja-autojen kuormitusmääräykset ja löytötavarat.....	14
8.3 Tilausajo.....	14
8.4 Salassapito ja vaitiolovelvollisuus	15
9 KULJETUSOIKEUDEN MUUTTUMINEN.....	15
9.1 Vieraan kunnan tarjoamaan erityisopetukseen siirretty Sipoon kunnan oppilas.....	15
9.2 Sipoon kunnan oppilas muuttaa kunnan sisällä ja lähikoulu muuttuu.....	16
9.3 Sipoon kunnan oppilas haluaa aloittaa koulunkäynnin vieraan kunnan koulussa	16
9.4 Sipoon kunnan oppilas muuttaa muuhun kuntaan	16
9.5 Vieraskuntalainen haluaa aloittaa koulunkäynnin Sipoossa	16
9.6 Vieraskuntalainen oppilas muuttaa Sipooseen.....	16
10 PALAUTE.....	16
11 TIEDOTTAMINEN.....	17
12 PÄÄTÖKSENTEKO.....	17

1 JOHDANTO

Perusopetuslaissa ja tässä koulukuljetusoppaassa määritellään ehdot, joiden täyttyessä Sipoon kunta järjestää esi- ja perusopetuksen oppilaille koulukuljetuksen ja esitellään ne periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään kunnan koulukuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä eri kulkumuodoittain sekä annetaan ohjeita koulukuljetuksen hakemisesta, kuljetusten aikaisesta käyttäytymisestä ja poikkeustilanteista.

Kunta järjestää kaikkien sellaisten kunnan peruskoulua käyvien oppilaittensa kuljetuksen, joilla perusopetuslain 32 §:n mukaan on oikeus kunnan järjestämään oppilaille maksuttomaan kuljetukseen. Sipoon kunnan hallintosäännön mukaan sivistysvaliokunnan tehtävänä on hyväksyä koulukuljetussuunnitelma ja esiopetuskuljetusten periaatteet. Kuljetukset toteutetaan perusopetuslain 32 §:n sekä sivistysvaliokunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti. Kunta kilpailuttaa tilausajoliikenteen voimassa olevien lakien ja suositusten mukaisesti.

Kuljetus järjestetään ensisijaisesti kunnan kustantamana joukkoliikenteellä tai kunnan erikseen järjestämällä kulkuneuvolla, jos oppilas ei voi käyttää joukkoliikennettä. Kuljetusreitit kulkevat pääteitä pitkin, joiden varrelta, erikseen osoitetuilta noutopysäkeiltä, kuljetusoppilaat poimitaan kuljetuksiin. Yksittäisessä poikkeustapauksessa huoltajalle voidaan myöntää kuljetus- tai saattoavustusta.

Lakisääteisten kuljetusten lisäksi kunta järjestää koulukuljetuksen peruskoulun 1.–3. -luokkaisille, mikäli koulumatka on yli 3 km. Harkinnanvaraisissa tapauksissa, jotka eivät täytä matkan pituuteen asetettuja kriteereitä, tarvitaan asiantuntijan suositus. Pelkkä suositus oletetusta kuljetustarpeesta ei ole tae sen myöntämiselle.

Koulukuljetusetuus myönnetään ainoastaan kunnan osoittamaan lähikouluun tai kouluun, jossa oppilas opintososiaalisen tilanteensa takia suorittaa tilapäisesti oppivelvollisuuttaan (edellyttää erillisen päätöksen). Niiden oppilaiden huoltajat, joiden lapsi suorittaa oppivelvollisuuttaan jossain muussa kuin lähikoulussaan, vastaavat itse lapsen koulukuljetuksesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

2 KOULUKULJETUSTA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

2.1 Perusopetuslaki

6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (13.7.2018/542)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. (13.7.2018/542)

32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. ([13.7.2018/542](#))

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. ([24.6.2010/642](#))

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. ([13.7.2018/542](#))

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2.2 Kuljetus- tai saattoavustus

Perusopetuslain 32 §:ssä säädetään oppilaan oikeudesta ilmaiseen koulukuljetukseen tai vaihtoehtoisesti oikeudesta saada tukea koulumatkoihinsa. Pykälä koskee esiopetusta, perusopetusta ja lisäopetusta.

Laissa opetuksen järjestäjälle ei ole säädetty velvollisuutta kuljetuksen järjestämiseen, vaan sille on annettu oikeus valita, järjestääkö se maksuttoman koulukuljetuksen vai maksaako se kuljettamista tai saattamista varten avustuksen. Laissa ei ole todettu, että maksuton kuljetus olisi ensisijainen avustukseen nähden. Näin ollen lainkohdassa lapselle ei ole säädetty oikeutta mihinkään tiettyyn kuljetusmuotoon (esimerkiksi taksikuljetukseen). Laissa todetaan, että kunta voi kaikissa tapauksissa korvata kuljetuksen avustuksella, jonka on oltava riittävä.

Koulukuljetus järjestetään perusopetuslain ja Sipoon kunnan sivistysvaliokunnan hyväksymien koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti. Kuljetus järjestetään kunnan osoittamaan lähikouluun. Nämä periaatteet koskevat myös esiopetusta.

Koulukuljetus myönnetään edestakaiselle matkalle kotipysäkiltä/noutopaikasta kouluun ja takaisin. Oppilaan nouto- ja jättämispaikka voivat olla eri, mikäli tämä ei aiheuta lisäkustannuksia.

Koulun tehtävänä on osoittaa oppilaille kuljetusten nouto- ja jättöpaikka. Oppilaille on selkeästi osoitettava, missä he odottavat koulukuljetusta. Huoltajille osoitetaan selkeästi, mihin voivat ajaa autonsa kuljettaessaan lapsia.

Muiden kuin kunnan koulukuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla. Myös kunnan järjestämään kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat voivat omalla kustannuksellaan järjestää lastensa koulumatkat haluamallaan tavalla, mikäli katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä.

2.3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistuvien oppilaiden koulumatkat

Maahanmuuttajille järjestettävään perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuvilla oppilailla on Sipoossa yhtäläinen oikeus koulumatkakuljetukseen tai avustukseen kuin perusopetuksen ja esiopetuksen oppilailla.

2.4 Odotusajan ajaksi järjestettävä ohjattu toiminta

Kuljetusaikataulut suunnitellaan lähtökohtaisesti niin, että ne saapuvat koululle riittävän ajoissa ennen koulun alkua. Ensimmäisen koulukuljetusoppilaan koulukuljetuksen saapumisesta viimeisen koulukuljetusoppilaan kuljetuksen lähtöön saakka koululla on aina paikalla viranhaltija. Mikäli kuljetuksen odotusaika jostain syystä pitkittyy, järjestetään kuljetusta odottaville oppilaille säädösten mukaista ohjattua toimintaa.

3 LIIKENNETURVALLISUUS

Kunnan järjestämässä koulukuljetuksessa noudatetaan Liikenne- ja viestintäministeriön antamaa asetusta koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Kuormitus henkilöautoissa

Autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Jos auto on varustettu koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavöillä, saa matkustajien määrä yhdellä istuimella tai istuinrivillä olla enintään:

Istumapaikkojen määrä	Matkustajien määrä
1	2
2	3
3	5
4	6

Vierekkäisillä istumapaikoilla ei kuitenkaan saa olla useampia kuin kolme matkustajaa. Kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyssä henkilöautossa saa kullakin vähintään 70 senttimetrin levyisellä istumapaikalla, kuljettajan viereistä paikkaa lukuun ottamatta, kuljettaa kahta siihen sopivaa

matkustajaa. Matkustajien kokonaismäärä saa tällöin olla 13, jos kaikki matkustajat ovat lukuvuoden alkaessa alle 13-vuotiaita, ja muutoin 12.

Jos kuljetuksessa on myös muita kuin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia matkustajia, lasketaan koulu- tai päivähoitokuljetukseen käytettävien istumapaikkojen enimmäiskuormitus muilta matkustajilta vapaaksi jäävän istumapaikkaluvun mukaan.

Henkilöauton takimmaisesta istuinrivin käyttö koulu- ja päivähoitokuljetuksissa on kielletty, jos istuimet on asennettu selkä menosuuntaan.

Kuormitus linja-autoissa (kunnan järjestämä kuljetus)

Linja-autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia.

Matkustajaluettelo

Kuljetuksen tilaajan tulee antaa kuljetuksen suorittajalle kuljetusluettelo hallintajärjestelmän kautta ja kuljetuksen suorittaja näkee kuljetusluettelon MunSchool-sovelluksen kautta. Sähköiseen kuljetusluetteloon on merkitty oppilaiden nouto- ja hakupaikat sekä kuljetusten aikataulut. Luettelo on nähtävissä kunkin lukuvuoden elokuun 1. päivään mennessä. Kuljetusluettelo päivittyy tarpeen tullen muutosten ja poikkeusten yhteydessä reaaliaikaisesti.

Koulu- ja päivähoitokuljetusten merkitseminen

Kuljetusautossa tulee olla edessä ja takana neliön muotoinen, heijastavalla keltaisella pohjalla varustettu irrotettava kilpi, jonka sivut ovat 40 senttimetriä pitkiä, jossa on 25 millimetriä leveät punaiset reunat ja jonka keskellä on samanlainen musta kuvio kuin liikennemerkissä 152, Lapsia, sekä sen alla mustalla teksti "Koulukyyti". Kilpi on kiinnitettävä siten, että sen yläreuna on enintään 150 senttimetrin korkeudella tien pinnasta. Henkilöautoissa kilpi saadaan kuitenkin asentaa myös katolle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kilpi saadaan henkilöautoissa korvata taksivalaisimen päälle tai sen tilalle asennetulla vähintään taksivalaisimen kokoisella keltaisella kuvulla, jossa on samanlainen musta kuvio kuin liikennemerkissä 152, Lapsia, ja teksti "Koulukyyti". Kuvussa on koulu- ja päivähoitokuljetuksen aikana käytettävä valo. Koulu- ja päivähoitokuljetuksen päättyttyä kilpi tai kupu on heti poistettava.

Ajoreitti ja pysäkit

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa käytettävän auton ajoreitti on valittava siten, etteivät matkustajat autoon noustessaan tai siitä poistuessaan tarpeettomasti joudu ylittämään ajorataa. Jos kuljetus alkaa koululta tai päättyy sinne, on autoihin noustava ja niistä poistuttava siihen varatulla ja erikseen merkityllä paikalla koulun alueella tai sen välittömässä läheisyydessä.

Paikan valinnassa on kiinnitettävä huomiota siihen, että ajoneuvoliikenne ei vaaranna kuljetettavien tai muiden alueella liikkuvien turvallisuutta.

Ovien lukitus

Kuljetusauton oven sisäpuolisen kahvan tulee olla rakenteeltaan ja sijoitukseltaan sellainen, ettei ovea voi vahingossa avata.

Kuljetusauton nopeus

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa suurin sallittu nopeus on 80 kilometriä tunnissa.

Alkolukko

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa on yleensä käytettävä alkolukolla varustettuja ajoneuvoja.

3.1 Vastuut

Perusopetuslain mukaisesti Sipoon kunta vastaa ensisijaisesti koulukuljetusten turvallisuudesta. Liikennöitsijän vastaa oppilaiden turvallisuudesta kuljetuksen ajan kotipysäkiltä koulun pysäkillä ja koulun pysäkillä kotipysäkillä. Muulloin oppilas on koulumatkan ajan kunnan vastuulla, edellyttäen, että hän kulkee suorinta tietä kodin ja koulun välillä.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan ja opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa ajoneuvoon ja ajoneuvosta kotiin. Huoltajien tehtävänä on huolehtia siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan turvallinen koulumatkareitti, aikataulujen käyttö ja liikenteessä kulkeminen. Nämä asiat on hyvä kerrata vuosittain.

Heijastimien käyttö sekä sääolosuhteisiin nähden asianmukainen pukeutuminen ovat huoltajien vastuulla. Pyöräillessä on käytettävä pyöräilykypärää.

Muiden kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla.

3.2 Vakuutukset

Kunnan vakuutukset ovat voimassa koulumatkojen ajan. Koululaisvakuutuksen perusteella korvataan tapaturmat, jotka sattuvat matkalla suorinta turvallista tietä kotoa kouluun tai koulusta kotiin. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata.

4 YLEISET PERIAATTEET SIPOOSSA

Perusopetuslaki sekä Sipoon kunnan sivistysvaliokunnan hyväksymät kuljetusperiaatteet määrittelevät ehdot, joiden täytyessä Sipoon kunta myöntää oppilaalle ja esikoululaiselle koulukuljetusetuuden.

4.1 Koulukuljetusoikeuden piirissä olevat oppilaat

Sipoon kunta myöntää perusopetuksessa oleville oppilaille koulukuljetuksen omaan lähikouluun tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, mikäli

- oppilas on vuosiluokkien 1–3 oppilas ja koulumatka on yli 3 km tai
- oppilas on vuosiluokkien 4–9 oppilas ja koulumatka on yli 5 km tai
- koulumatkalla on vaaralliseksi luokiteltu tieosuus.

4.2 Esikoululaisten koulukuljetus ja saattoavustus

Esikoululaisille myönnetään ensisijaisesti kuljetusetuus huoltajalle maksettavan saattoavustuksen muodossa, jolloin huoltajat huolehtivat oppilaan kuljettamisesta esikouluun ja takaisin. Korvaus on aikuisen sisäisen joukkoliikenteen halvimman lipputuotteen suuruinen. Korvaus maksetaan huoltajan pankkitilille jälkikäteen kuukausittain. Saattoavustus myönnetään, mikäli matkan pituus on yli 5 km tai koulumatka on sivistysvaliokunnan päätöksen perusteella luokiteltu vaaralliseksi.

Saattoavustusta maksetaan, mikäli esikoululainen ei osallistu esiopetusta täydentävään päivähoitoon. Mikäli esikoululainen osallistuu täydentävään päivähoitoon, mutta täydentävää päivähoitoa ei käytetä kaikkina toimintapäivinä, saattoavustukseen oikeuttavat toimintapäivät lasketaan hoitoaikasopimuksen perusteella. Saattoavustusta maksetaan seuraavasti:

- esikoululainen ei osallistu lainkaan täydentävään päivähoitoon → saattoavustus 2x yhdensuuntainen lipputuote
- esikoululainen osallistuu täydentävään päivähoitoon vain esiopetuksen jälkeen → saattoavustus 1x yhdensuuntainen lipputuote
- esikoululainen osallistuu täydentävään päivähoitoon vain ennen esiopetusta → saattoavustus 1x yhdensuuntainen lipputuote

Saattoavustusta haetaan koulukuljetushakemuksella. Saattoavustusta maksetaan hakemuksen saapumista seuraavan kuukauden alusta alkaen (esim. hakemus 18.8. → avustuksen maksu syyskuusta alkaen). Avustusta ei myönnetä takautuvasti. Saattoavustusta varten laskennallinen esiopetuspäivien määrä lasketaan kunkin kuukauden esiopetuspäivien mukaan.

4.3 Koulumatka / Matka esi- ja perusopetukseen

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaiden päivittäistä kodin ja koulun/esiopetuspaikan välistä matkaa, jonka oppilas kulkee mennessään kouluun/esiopetuspaikkaan lyhintä jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä ympäri vuoden olevaa tietä pitkin kodin pihapiirin rajalta koulun/esiopetuspaikan pihalle.

Kuljetukset järjestetään vain kodin ja koulun väliselle matkalle tai korvataan kodin ja koulun/esiopetuspaikan välisen matkan osalta. Esiopetusikäisen lapsen matkustaminen ja liikkuminen liikenteessä tapahtuu huoltajan vastuulla ja huoltajan tai hänen valtuuttamansa aikuisen saattamana.

Perusopetuslain 48 b §:n 3 momentin mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä tulee ottaa huomioon, että niillä toimintaan osallistuvilla lapsilla, joilla on lain 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus käyttää tätä etuutta.

Lain perusteluissa (HE 57/2003) on todettu, ettei kunnalla ole velvollisuutta erikseen järjestää koulukuljetusta iltapäivätoiminnasta. Lain perustelujen mukaan säännös on tarkoitettu toimintojen suunnittelua ohjaavaksi, eikä se siten esimerkiksi velvoita kuntaa kuljetusten järjestämiseen. Kunnan on kuitenkin syytä huomioida asia kuljetusten suunnittelussa.

Hoitopaikka-/iltapäiväkerhokuljetukset eivät kuulu kuljetusetuuden piiriin, eikä niitä järjestetä eikä niistä aiheutuvia kustannuksia korvata. HSL-matkalippua voi kuitenkin käyttää klo 18:aan asti.

Siinä tapauksessa, että oppilaan omassa koulussa ei järjestetä iltapäivätoimintaa, tarjotaan mahdollisuutta kuljetukseen siihen iltapäiväkerhoon, jonka kanssa koulu on tehnyt sopimuksen toiminnan järjestämisestä.

Mikäli esikoululaisella on oikeus ja tarve ympärivuorokautiseen päivähoitoon, esiopetuspaikka ja kuljetustarve käsitellään yksilöllisesti.

4.4 Kaksi osoitetta

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää maksutonta kuljetusta kouluun tai esiopetukseen vanhempien asumisjärjestelyiden vuoksi. Yhteishuoltajuustapauksissa koulukuljetusoikeus määräytyy lapsen virallisen väestökisteriin merkitystä osoitteesta lähikouluun. (KHO: 2006:10).

4.5 Omavastuurajat

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää koulukuljetusta koko koulumatkalle. Kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta, ja siksi oppilaan tulee varautua kulkemaan osan matkaa omin neuvoin. Oppilaan edellytetään kävelevän kuljetusreitillä varteen. Omavastuurajat kävellen tilausajo- tai linja-autoreitin varteen ovat vuosiluokilla 1–6 kaksi kilometriä ja vuosiluokilla 7–9 kolme kilometriä.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä. Ongelmatilanteissa liikennöitsijä tai HSL ottaa mahdollisuuksien mukaan yhteyttä Koulutuksen toimialaan, joka pyrkii tiedottamaan asiasta oppilaille ja huoltajille joko koulun kautta tai suoraan. HSL:n verkkosivuilla tiedotetaan bussiliikenteestä poikkeustilanteissa.

Kuljetusreitit ja -ajat voivat lukuvuoden aikana muuttua.

4.6 Oppiaineen (esim. A2-kieli, katsomusaine) opiskelu muualla kuin lähikoulussa

Kaikki opetus pyritään järjestämään oppilaan lähikoulussa. Mikäli näin ei voida järjestää, kunta järjestää opetukseen osallistumisen edellyttämät kuljetukset koulun lukujärjestyksen ja tarpeen mukaan, vaikka oppilas ei olisi muuten kuljetusoppilas. Näistä kuljetuksista ei tehdä erillisiä kuljetuspäätöksiä. Koulun on hyvä huomioida, että yksittäisen oppilaan tai pienen oppilasryhmän opetuksen järjestäminen omalla koululla tulee edullisemmaksi kuin tilausajokuljetuksen järjestäminen.

4.7 Matkan pituus

Matkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa. Koulumatka mitataan lyhintä yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin mukaan lukien kunnan avustamat yksityistiet, kotiportilta koulun portille tai niitä vastaaviin paikkoihin. Mikäli oppilas voi suorittaa matkansa vaihtoehtoisesti jalankulkua, kevyttä liikennettä tai autoliikennettä varten tarkoitettua tietä pitkin, katsotaan koulumatkaksi lyhin reitti, jota pitkin oppilas voi koulumatkan liikennesääntöjä noudattaen suorittaa.

Koulumatka mitataan seuraavalla tavalla:

- koulun/esiopetuspaikan osoitteen mukaan koulun/esiopetuspaikan portille - oppilaan asuinpaikan pihapiirin rajalta

Matka mitataan karttasovelluksen avulla. Epäselvässä tapauksessa tehty koulukuljetuspäätös otetaan uudelleen käsittelyyn ja tehdään tarkempi selvitys päätöspäätösteistä.

Valtaosa Sipoon kunnan tiestöstä koostuu valtion- tai yksityisteistä. Kunnan toiminnoista ja päätöksistä aiheutuu liikennettä yksityisteillä, kuten koulukuljetuksia ja kotipalvelua. Tällainen liikenne otetaan huomioon ao. kiinteistöjen tieyksiköissä. Kunnalle ei tällaisesta tienkäytöstä aiheudu maksuvelvoitetta (tiemaksua).

Kunnan edellyttämään reittiin saattaa kuulua tie, jota käytetään vain läpiajoon, esim. ajoreitin tai koulumatkan kävelyosuuden lyhentämiseksi. Sipoon kunta huomioi esimerkiksi joukkoliikenteen linja-autoreitit myöntäessään yksityisteiden avustuksia, jotta tiekunnilla olisi mahdollisuus riittävällä tavalla huolehtia teiden kunnossapidosta, mm. liukkauden torjunnasta.

4.8 Koulumatkan pituus ajallisesti

Perusopetuslain mukaisesti oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2 tuntia 30 minuuttia päivässä, jos oppilas ei lukuvuoden alkaessa ole täyttänyt 13 vuotta. Sitä vanhempien oppilaiden koulumatka odotuksineen voi kestää kolme tuntia päivässä. Omatoimisesti kuljettavan matkan aika huomioidaan laskettaessa oppilaan koulumatkaan käyttämää aikaa. Samalla vuosiluokalla voi lain mukaan siten olla oppilaita, joiden koulumatkan enimmäiskestoaikea vaihtelee.

Kävelumatkojen osalta sovelletaan kirjassa (Wikström, G. 2004. Bildningsväsendets lagstiftning. Hakapaino Oy) olevaa ohjetta: nuoremmat oppilaat kävelevät n. 4 kilometriä tunnissa ja vanhempien oppilaiden pitäisi pystyä kävelemään 5 km tunnissa.

Käytännössä ohjetta sovelletaan seuraavasti:

- esikoululainen – 1. lk:n oppilas kävelee 1 km:n matkan 15 minuutissa
- 2–4 lk:n oppilas kävelee 1 km:n matkan 13 minuutissa
- 5–9 lk:n oppilas kävelee 5 km:n matkan 1 tunnissa

4.9 Kuljetusten odotusajat

Aikataulujen takia oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Auto/linja-auto ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä 15 minuutin kuluessa sovitusta ajasta. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina.

HSL:n aikataulujen takia oppilas voi joutua vaihtamaan linja-autoa koulumatkan varrella. HSL:n aikataulujen mukainen vaihtoaikea linja-autovuoroa vaihtaessa voi olla enimmillään 15 minuuttia.

4.10 Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin. Erillistä koulukuljetusta ei järjestetä sairastumisen vuoksi, vaikka oppilas olisi tilausajokuljetuksen piirissä.

4.11 Petoeläinten aiheuttama uhka kuljetusetuuden perusteena

Sipoon kunnan alueella esiintyy petoeläimiä. Petojen esiintyminen ei sinällään aiheuta sellaista vaaraa, jonka perusteella myönnettäisiin kuljetusetuus. Tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen todettu ajankohtainen ihmisiin kohdistuva uhkaava käyttäytyminen. Tilapäinen kuljetustarve ei voi perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin.

Petoeläimen aiheuttaman vaaran toteamiseksi tarvitaan asiantuntijalausunto paikalliselta riistanhoitoyhdistykseltä. Sen perusteella oppilaalle voidaan myöntää tilapäinen kuljetusetuus edellyttäen, että huoltaja on sellaista hakenut. Tilapäinen maksuton koulukuljetus päättyy välittömästi kuljetuksen syyntä lakatessa.

5 KULJETUSPERIAATTEET SIPOOSSA

Koulukuljetusten järjestämisen pääperiaatteena on kuljetusten järjestäminen lyhintä reittiä pitkin edullisinta kulkuneuvoa käyttäen. Koulukuljetuksissa maksetaan ensisijaisesti matkalipun muodossa kulukorvaus syntyneistä kustannuksista, kun oppilaat käyttävät olemassa olevaa julkista liikennettä.

Mikäli linjaliikenteessä kulkevia linja-autoja ei voida hyödyntää, hoidetaan kuljetukset tilausajoina. Esiopetuksen kuljetus järjestetään maksamalla lapsen huoltajalle koulumatkakustannusten korvausta saattoavustuksena.

Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja (linja-auto, tilauslinja-auto ja taksi). Tilausajokuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle -kuljetuksina, vaan oppilaat kerääntyvät linja-auton tai ns. tilausliikenteen pysäkeille samalla tavoin kuin linja-autoa käyttävät oppilaat kerääntyvät linja-autopysäkeille.

Oppilaille ei pääsääntöisesti järjestetä kuljetuksia kodin ja pysäkin välille, jos matka on lyhyempi kuin 2 km / vuosiluokkien 1–6 oppilaat ja 3 km / vuosiluokkien 7–9 oppilaat.

Liikennöitsijä osoittaa yhteistyössä kunnan kanssa pysäkin paikan, joka voi olla linja-autopysäkki, liittymä tai muu liikenteellisesti tieliikennelain mukaisesti turvallinen paikka.

Koulukuljetusten sujuminen kuljetusreiteillä edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa (vähintään 5 minuuttia ennen) sovituissa noutopaikassa. Autoa tulee odottaa 15 minuuttia yli sovituksen aikataulun, jonka jälkeen lapsi voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko vanhempiin, kouluun tai Koulutuksen toimialaan. Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus kouluun on vanhempien vastuulla.

Tilausajokuljetuksessa voivat kulkea vain ne oppilaat, joilla on erikseen siihen kuljetusoikeus. Ajoneuvojen täyttöaste vaihtelee kuljetusoikeuden saaneiden oppilaiden määrän mukaan. Tällöin muodostuu väkisin tilanteita, joissa linja-autovuoroa odottavan tai tilausajo- tai linja-autopysäkillä kävelevän oppilaan ohi ajaa tilausliikenneajoneuvo, joka kuljettaa erillisen kuljetusoikeuden saaneita oppilaita. Jos kunta myöntäisi yksittäiselle oppilaalle oikeuden käyttää ohi ajavaa tilausajovuoroa, jouduttaisiin sama oikeus myöntämään kaikille muillekin joukkoliikennevuoroja käyttäville oppilaille, joiden ohi ajaa tilausajo. Tällöin muodostuisi tilanne, jossa julkisen liikenteen vuorot olisi pakko korvata tilausajokuljetuksilla.

Nykyiset tilausajosopimukset eivät riitä kaikkien oppilaiden kuljetuksiin. Tällainen tilanne olisi myös koulukuljetusperiaatteiden vastainen, koska oppilaat pyritään lähtökohtaisesti ohjaamaan

joukkoliikennevuoroihin. Tilausajoratkaisu olisi myös huomattavasti kalliimpi. Kyse on siis oppilaiden yhdenvertaisesta kohtelusta kunnan eri osissa, kun yksittäiselle oppilaalle tai muutamille oppilaille ei anneta lupaa käyttää tilausajokuljetusta.

Saaristossa vakituisesti asuvien oppilaiden koulukuljetukset hoidetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kilpailuttaman saaristoliikenteen puitteissa. Koulutuksen toimiala ja liikennöitsijä sopivat aikatauluista siten, että liityntäkuljetusmuotona on ensisijaisesti mahdollista käyttää joukkoliikennettä.

Oppilaan huoltajalle voidaan hakemuksesta maksaa koulumatkakustannusten korvausta, jos oppilas täyttää koulukuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa oppilasta. Tällöin kunta ei pääsääntöisesti järjestä oppilaalle kuljetusta eikä anna vuoroautolippuja. Korvaus maksetaan HSL:n vahvistaman taksan mukaisena korvauksena / matka aikuisen (saattajan) ja lapsen halvimman lipputuotteen mukaan.

Mikäli oppilaan koulumatkalle ei ole hyödynnettävissä julkisia kulkuneuvoja, huoltajalle voidaan maksaa korvausta oman kulkuneuvon käytöstä. Huoltajalle maksettava korvaus on enintään verohallinnon määrittelemä kilometrikorvaus ilman korotuksia. Kunta korvaa yhden yhdensuuntaisen matkan aamulla kotoa lähimmälle julkisen liikenteen pysäkillä ja yhden yhdensuuntaisen matkan iltapäivällä pysäkiltä kotiin.

6 PERUSOPETUSLAIN KÄSITTEITÄ JA KULJETUKSEN MYÖNTÄMINEN NIIDEN PERUSTEELLA

6.1 Vaaralliset koulutiet

Sipoon kunta käyttää koulumatkan turvallisuuden arvioinnissa asiantuntija-apuna Koululiitu-ohjelmaa, joka on työkalu koulumatkan turvallisuuden arvioimiseksi.

Ohjelman antama tulos perustuu riskilukuihin, jotka ohjelma laskee mm. tiestön ja liikenteen ominaisuuksien perusteella. Tieosien riskiluvuille on määritelty suositukset. Suositukset perustuvat asiantuntijahaastatteluun ja keskiarvoon kuntien käytännöistä. Riskiluvut perustuvat maanteiden osalta tierekisteristä saatavaan tietoon. Tierekisteriin ei ole mahdollista sisällyttää kaikkia paikallisia ongelmia. Mm. sesonkiluonteista liikennettä tai tietyökohteita ei tierekisteritiedoista saada.

Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset. Esimerkiksi valaistuksen puuttuminen ei yksinään tee tiestä vaarallista.

Koululiitu-ohjelman riskilukuja käytetään apuna, kun Sipoon kunta päättää vaarallisista kouluteistä. Lisäksi on erikseen huomioitava seuraavat seikat:

- Tasoristeyksen ylityksen turvallisuus ratkaistaan muun muassa Väyläviraston laatimientasoristeysten toimenpideselvitysten perusteella, sillä menetelmä ei sisällä tasoristeysmäärittelyä. Myös Onnettomuustutkimuskeskus OTKES tekee tutkimuksia ja antaa tasoristeyskoskevia suosituksia.
- Tien tai sen osa peruskorjaus tms. pitkäaikainen tietyömaa, jonka ajaksi kunta voi järjestää tilapäisesti työmaan vaikutuspiiriin kuuluville oppilaille kuljetuksen tietyömaan vaarallisuuden vuoksi.
- Muut paikalliset olosuhteet tai muutokset tieverkostossa, joita ei huomioida Koululiidussa.
- Tarvittaessa pyydetään poliisilta lausunto yksittäisen tieosuuden turvallisuudesta.
- Tie- ja liikenneviranomaisilta pyydetään lausunnot siltä osin kuin asia kuuluu viranomaisen toimialaan.

Vaaralliseksi luokitellut tieosuudet, näiden vaarallisuusluokitukset ja periaatteet koskien teiden ylitystä ja liikkumista teitä pitkin on esitetty liitteessä "Vaaralliset koulutiet ja niiden luokitukset".

Kategoria ”Erityisen vaarallinen vl 0–6”

Periaatteet koskien tien ylittämistä tai kulkemista tietä pitkin:

- Lapsi voi ylittää tien ja voi kävellä 100 metriä tietä pitkin, jos nopeusrajoitus on 60 km/h tai alle.
- Lapsi ei voi ylittää tietä ja voi kävellä 50 metriä tietä pitkin, jos nopeusrajoitus yli 60 km/h.

Erityisen vaaralliseksi vl 0–6 luokitellut tieosuudet:

- **Rajakulmantie - Linsvedintie**
- **Keravantie - Öllytie**
- **Söderkullantie välillä Söderkullantie 15 - Hansaksenkaaren pohjoisempi risteys**

Kategoriat ”Vaarallinen vl 0–3” ja ”Vaarallinen vl 0–6”

Periaatteet koskien tien ylittämistä tai kulkemista tietä pitkin:

- Lapsi voi ylittää tien ja voi kävellä 200 metriä tietä pitkin.

Vaaralliseksi luokitellut vl 0–3 tieosuudet:

- VI 0–3 **Paippistentie** välillä Silfverinmäki risteys - Pohjanmetsäntien risteys
- VI 0–3 **Pornaistentie** välillä Snickarbackantien risteys - Linnanpellontien risteys
- VI 0–3 **Pornaistentie** välillä Kuusikotien risteys - Pornaistentie 634
- VI 0–3 **Linnanpellontien** välillä Linnanpellontie 156 - Porvoon raja
- VI 0–3 **Vanha kuninkaantie** välillä Vanha kuninkaantie 45 - Vanha kuninkaantie Porvoon rajalle
- VI 0–3 **Hindsbyntie** välillä Hindsbyntie 340 - Immersbyntien risteys
- VI 0–3 **Eriksnäsiintie** välillä Uuden Porvoontien liikenneympyrä - Hiekkamäentien risteys
- VI 0–3 **Boxintie** välillä Brobölentien risteys - Boxintie 730
- VI 0–3 **Spjutsundintie** välillä Skattåkerintien risteys - Spjutsundintie 896
- VI 0–3 **Kalkkirannantie** välillä Uuden Porvoontien risteys - Salparintien risteys
- VI 0–3 **Vanha Porvoontie** välillä Vantaan raja - Sääskitien risteys
- VI 0–3 **Gumbontie**

Vaaralliseksi vl 0–6 luokitellut tieosuudet:

- VI 0–6 **Paippistentie** välillä Paippistentie 1001 - Koulumäki risteys
- VI 0–6 **Pornaistentie** välillä Pornaistentie 634 - Pornaisten raja
- VI 0–6 **Brobölenie** välillä Öllytien risteys - Söderkullantie 15
- VI 0–6 **Söderkullantie** välillä Hansaksenkaaren pohjoisempi risteys - Glamarsintien risteys
- VI 0–6 **Massbyntie** välillä Immersbyntien risteys - Massbyntie 178
- VI 0–6 **Uusi Porvoontie** välillä Uusi Porvoontie 1570 - Uusi Porvoontie Porvoon rajalle

Vaaralliseksi luokiteltu vl 0–3 tieosuus, jonka kohdalla periaatteet ovat muista poikkeavat:

- VI 0–3 **Jokivarrentie** välillä Jokivarrentie 594 – Jokivarrentie 71

Periaatteet koskien Jokivarrentien osalta tien ylittämistä tai kulkemista tietä pitkin:

- Lapsi voi kävellä tien varrella sijaitsevalla kevyen liikenteen väylällä, mutta
- Lapsi ei voi ylittää tietä kohdassa, jossa nopeusrajoitus on 80 km/h

Vaaralliseksi tieksi tai tieosuudeksi voidaan määritellä myös tie/tieosuus poliisiviranomaisen lausunnon perusteella.

6.2 Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus (Asiantuntijan lausunto)

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava.

Kuljetuksen järjestäminen em. perusteella

- edellyttää aina asiantuntijan (esim. hoitava lääkäri, koululääkäri tai koulupsykologi) lausuntoa
- lausunnosta tulee ilmetä selkeästi kuljetustarpeen syiden ja perusteluiden lisäksi, mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan sekä se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan
- asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia.

Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole vielä riittävä peruste sen saamiselle. Jokainen hakemus käsitellään tapauskohtaisesti.

6.3 Lääkäri- ja terapiakuljetukset

Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden lääkärikäynti- tai terapiakuljetuksia.

7 KUINKA KOULUKULJETUSTA TAI KORVAUSTA HAETAAN

7.1 Koulumatkan pituuteen tai vaarallisuuteen perustuva oikeus kuljetukseen

Matkan pituuteen perustuvaa kuljetusoikeutta tulee hakea kuljetustarpeen ilmetessä tai voimassa olevan koulukuljetuspäätöksen päättyessä. Sähköinen kuljetushakemus löytyy Wilmasta.

Kuljetusetuus myönnetään siten, että se on voimassa

- esiopetuksen ajan,
- vuosiluokkien 1–3 ajan,
- vuosiluokkien 4–6 ajan tai
- vuosiluokkien 7–9 ajan edellyttäen, että kuljetusperiaatteiden mukainen peruste on voimassa ko. ajanjakson.

Jos oppilas muuttaa tai vaihtaa koulua kesken lukuvuoden, on kuljetusta haettava uudelleen. Kunta järjestää kuljetuksen vain oppilaan lähikouluun. Kuljetusoikeus päättyy heti, kun sille ei ole enää kuljetusperiaatteissa todettua perustetta. Oppilaan käyttöön annettu matkakortti tulee välittömästi palauttaa koulun kansliaan.

7.2 Asiantuntijalausuntoon perustuva oikeus kuljetukseen

Koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvausta haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen, mikäli kuljetusoikeus/korvaus perustuu asiantuntijalausuntoon. Kuljetushakemus täytetään sähköisesti kunnan kotisivuilta löytyvän linkin kautta. Mikäli huoltajalla ei ole mahdollisuutta sähköisen lomakkeen täyttämiseen, voidaan käyttää myös paperista lomaketta, jonka voi saada koulusta koulusihteeriltä tai kunnan infosta, jonne

täytetyn lomakkeen voi myös palauttaa. Korvausta esikoululaisen kuljettamisesta haetaan esiopetukseen ilmoittautumisen yhteydessä. Peruskoulun aloittavan oppilaan koulukuljetusta suositellaan haettavaksi kouluun ilmoittautumisen yhteydessä.

7.3 Saaristossa asuvien oppilaiden oikeus kuljetukseen

Saaristossa asuvien oppilaiden kuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa saaristoliikennettä ja sovitaan tapauskohtaisesti huoltajan ja Sipoon kunnan välillä, miten ja millä koulumatkat järjestetään.

7.4 Määräaikainen kuljetustarve

Erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden perusteella (esim. tapaturmat), voidaan kuljetus järjestää tai korvata lyhemmäksikin ajaksi. Lausunnon voi antaa lääkäri. Lausunnosta on käytävä ilmi kuljetustarpeen syy ja ajanjakso, jolle asiantuntija suosittelee kuljetuksen järjestämistä. Tapaturmien vuoksi järjestettävän koulukuljetuksen järjestämiseen on varattava kolme arkipäivää siitä päivästä lukien, jona asiantuntijalausunto on saapunut kuntaan.

Oppilas/huoltaja toimittaa koulusihteerille (tai muulle vastuuhenkilölle koululla) lääkärinlausunnon, jossa suositellaan koulukuljetusta tilausajolla. Oppilaan koulumatkoja varten myönnetään taksikortteja. Taksikortit saa koululta. Oppilaalla on oikeus kuljetukseen kotiosoitteen ja koulun välisillä matkoilla huoltajien ja koulun yhdessä sopiman lukujärjestyksen mukaan. Koulu ei järjestä ylimääräistä valvontaa ennen koulun alkamista tai koulupäivän jälkeen oppilaan odottaessa kuljetustaan.

8 KULJETUSMUOTO JA JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.

- Kuljettaja on oheiskasvattaja. Hänellä on oikeus puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen tai toimintaan. Kuljettajalle on taattava työrauha.
- Siinä tapauksessa, että lapsi ei suostu käyttämään turvavyötä, hänet poistetaan yhden varoituksen jälkeen määräajaksi kuljetuksesta.
- Oppilaat eivät saa häiritä muita matkustajia. Vaatteiden puhtaus ja siisteys sekä käyttäytyminen hyviä tapoja noudattaen rauhallisesti on oleellista kansamatkustajien viihtyvyyttä sekä kuljettajan työskentelyä ajatellen.
- Liikennöitsijä ja oppilaan huoltajat sekä oppilas sopivat keskenään yhteistyössä koulun kanssa lapsen ajoneuvolle aiheuttamista vahingoista. Kunta ei ole näissä tapauksissa korvausvelvollinen.
- Lukujärjestyksen mukaista koululiikuntaa tai talvitapahtumia varten saa autossa kuljettaa liukureita, suksia, pulkkia ja luistimia. Oppilaiden urheiluvälineet tulee kuljetuksen ajaksi suojata asianmukaisesti (luistimiin teräsuojukset, sukset suksipussissa tai tiiviisti yhteen sidottuina).
- Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Ajoneuvossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana. Syöminen ja juominen on ajoneuvoissa kiellettyä.
- Liikennesääntöjen rikkomisesta ilmoitetaan poliisille.

8.1 Linja-auto (HSL-linjat)

Oppilaat saavat käyttöönsä henkilökohtainen HSL:n matkakortin, joka on voimassa vain koulupäivinä klo 04.30:n ja 18.00:n välillä.

Koululaisen matkakortti on tarkoitettu koulumatkoja varten. Lauantaille osuvia koulu- ja päättäjaispäiviä varten kortille on ladattu arvoa.

Matkakorttia voi käyttää päivittäisen voimassaoloajan HSL:n D-vyöhykkeellä esimerkiksi harrastuksiin kulkemiseen. Huoltajat voivat halutessaan ladata koululaisen matkakorttiin arvoa, jolloin korttia voi käyttää myös iltaisin, viikonloppuisin ja loma-aikoina. Huoltajan korttiin lataamalla arvolla voi matkustaa koko HSL-alueella.

Mikäli matkakortti häviää tai rikkoutuu, uuden kortin voi noutaa kunnan infopisteestä, jossa hävinnyt kortti suljetaan. Uudesta kortista peritään HSL:n hinnaston mukainen maksu.

Kuljettajalla on oikeus vaatia matkakortista matkustavalta oppilaalta voimassa olevan taksan mukainen kertamaksu matkasta.

HSL-matkakortti on Sipoon kunnan omaisuutta. Sen tahallinen vahingoittaminen on kiellettyä. Tahallisesti vahingoitetun kortin joutuu korvaamaan.

Jos kortti lakkaa toimimasta, on otettava yhteyttä kunnan infopisteeseen. Uudesta kortista ei peritä maksua.

Kortti palautetaan koulun kautta kuljetusoikeuden päättyessä tai kun oppilas siirtyy HSL-linjaliikenteestä kunnan järjestämään koulukuljetukseen. Palauttamattomasta kortista peritään korvausmaksu.

8.2 Linja-autojen kuormitusmääräykset ja löytötavarat

Säännöllisessä, kaikille avoimessa liikenteessä saa rekisteriotteeseen merkityn paikkamäärän (istumapaikat ja seisomapaikat) tilapäisesti ylittää 30 %:lla.

Kadonnutta matkakorttia voi tiedustella katoamista seuraavana arkipäivänä klo 16:n jälkeen HSL:n asiakaspalvelusta tai matkakortin palvelupisteestä. Bussiin jääneitä tavaroita voi tiedustella Suomen löytötavarapalvelusta www.loytotavarat.net.

8.3 Tilausajo

Sipoon kunta pyrkii ylläpitämään peruspalvelutason säännöllisessä linjaliikenteessä. Tarkoituksena on turvata säännölliset yhteydet kuntakeskuksiin mm. koulu- ja työmatkoja sekä asiointia varten. Tilausliikenne, myös koulukuljetus, voi olla vain linjaliikennettä täydentävää. Koulukuljetus on siis mahdollista tilausajona vain, jos koululaisten kuljetus ei käy päinsä linjaliikenteessä.

Kuljetus järjestetään tilausajokuljetuksella, mikäli linja-autovuoroja ajetaan harvakseltaan tai linja-autoliikennettä ei ole lainkaan.

Oppilaan tulee käyttää sitä tilausajokuljetusta, joka hänelle on järjestetty. Tilaajan (Sipoon kunta) tulee antaa tiedoksi kuljetuksen suorittajalle kuljetusluettelo hallintajärjestelmän kautta. Kuljetuksen suorittaja näkee

kuljetusluettelon sovelluksen kautta. Sähköiseen kuljetusluetteloon on merkitty oppilaiden haku- ja noutopaikat sekä kuljetusten aikataulut. Tilaaja voi päivittää sähköistä kuljetusluetteloa. Tilaaja maksaa vain luetteloon merkittyjen koululaisten kuljetuksesta. Perusopetuslain tarkoittamissa oppilaskuljetuksissa sähköinen kuljetusluettelo on ainoa virallinen luettelo, joka kattaa vastuun. Tästä syystä kunnan tilaamissa koulukuljetuksissa ei voi matkustaa muita oppilaita. Muiden kuljettaminen on kiellettyä, ellei siitä tilaajan kanssa ole erikseen sovittu.

Ajoneuvoon nouseaan ja ajoneuvosta poistutaan tienreunan puolelta. Mikäli oppilaan on ylitettävä tie, on syytä odottaa ajoneuvon poistumista, eikä ajoneuvon takaa saa ylittää tietä.

Mikäli etupenkillä kuljetetaan oppilasta, joka on alle 135 cm pitkä, hänen on käytettävä asianmukaista koroikeistuinta.

Kuljettajan ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy pysäkillä tai esimerkiksi lähtee hakemaan unohtunutta tavaraa kotoa tai koulusta. Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovitulla pysäkillä, ei esimerkiksi jossain sen läheisyydessä. Koulupäivän päättyessä kuljettajan tulee odottaa oppilaita 10 minuuttia viimeisen oppitunnin päättymisen jälkeen.

Oppilaan jäädessä kuljetuksesta pois, esimerkiksi sairauden takia, huoltajan on ilmoitettava asiasta liikennöitsijälle ja tilaajalle MunApp-sovelluksen kautta edellisenä päivänä klo 21.00 mennessä.

Mikäli oppilaan kuljetustarve muuttuu lukuvuoden aikana pysyvästi, on siitä ilmoitettava kuntaan.

8.4 Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

- Kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei kerrota ulkopuolisille.
- Kuljetusreitit koskevat sähköiset oppilastiedot on tarkoitettu vain asianomaisia koulukuljetuksia ajaville kuljettajille ja kuljetusten järjestäjille.
- Kuljetettavien oppilaiden tiedot eivät ole julkisia asiakirjoja eikä niissä olevia tietoja saa luovuttaa ulkopuolisille.
- Autoilija/liikennöitsijä vastaa oppilaiden tietojen huolellisesta säilyttämisestä ja huolehtii vanhojen oppilastietojen asianmukaisesta hävittämisestä.

9 KULJETUSOIKEUDEN MUUTTUMINEN

9.1 Vieraan kunnan tarjoamaan erityisopetukseen siirretty Sipoon kunnan oppilas

Viranhaltijapäätöksen perusteella vieraan kunnan tarjoamaan erityisopetukseen siirretyn Sipoon kunnan oppilaan koulumatkakuljetukset korvaa Sipoon kunta. Tällöin oppilaalle tehdään lähikoulupäätös vieraan kunnan kouluun, jolloin oppilas on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen.

9.2 Sipoon kunnan oppilas muuttaa kunnan sisällä ja lähikoulu muuttuu

Oppilas voi jatkaa lukuvuoden loppuun aloittamassaan Sipoon kunnan koulussa huoltajien hakemuksen mukaan. Oppilaan halutessa jatkaa aloittamassaan koulussa oppilaalle tehdään päätös toissijaisesta koulupaikasta, jolloin huoltaja vastaa koulumatkakustannuksista ja -järjestelyistä.

9.3 Sipoon kunnan oppilas haluaa aloittaa koulunkäynnin vieraan kunnan koulussa

Oppilaat voivat hakea muuhunkin kuin oman kunnan lähikouluun. Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja, mikäli oppilas huoltajien hakemuksen perusteella käy muussa kuin kunnan hänelle osoittamassa koulussa.

9.4 Sipoon kunnan oppilas muuttaa muuhun kuntaan

Oppilas voi jatkaa koulunkäyntiään sipoolaisessa koulussa huoltajan hakemuksen mukaisen ajan, mikäli koulun rehtori puoltaa hakemusta ja opetusryhmissä on tilaa. Oppilaalle tehdään päätös toissijaisesta koulupaikasta. Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.

9.5 Vieraskuntalainen haluaa aloittaa koulunkäynnin Sipoossa

Vieraskuntalaisella oppilaalla on mahdollisuus hakea kouluun Sipooseen. Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.

9.6 Vieraskuntalainen oppilas muuttaa Sipooseen

Oppilas voi jatkaa koulunkäyntiään entisessä koulussaan huoltajan hakemuksen mukaisen ajan, mikäli vieraan kunnan kouluviranomaiset myöntävät luvan. Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.

10 PALAUTE

Mahdollisia laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan Koulutuksen toimialalle tai suoraan liikennöitsijälle. Kaikki koulutuksen toimialalle tulleet valitukset kirjataan ja selvitetään liikennöitsijän kanssa. Mikäli toiminnassa tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin. Jos oppilas matkustaa linja-autossa esimerkiksi vahingossa poistumispaikasta ohi, on syytä aina ottaa yhteyttä kuljettajaan, jolloin hän voi auttaa ja selvittää tilannetta.

11 TIEDOTTAMINEN

Koulukuljetusta haetaan sähköisen lomakkeen kautta. Koulukuljetusperiaatteet ovat luettavissa kunnan kotisivuilta, jonne päivitetään uusin dokumentti, mikäli periaatteisiin tulee muutoksia.

Helsingin seudun liikenne (HSL) vastaa joukkoliikenteestä ja siihen liittyvästä tiedottamisesta.

12 PÄÄTÖKSENTEKO

Sivistysvaliokunta hyväksyy koulukuljetusperiaatteet.

Kunnan Koulutuksen toimialan kuljetuskoordinaattori tai hänen sijaisensa tekee kaikki koulukuljetuksia koskevat kuljetuspäätökset.

Mikäli huoltajat ovat tyytymättömiä Koulutuksen toimialan viranhaltijan tekemään koulukuljetuspäätökseen, he voivat tehdä vapaamuotoisen kirjallisen oikaisuvaatimuksen, joka osoitetaan Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden käsittely on oikaisuvaatimuksen tekijälle maksullinen, mikäli viranhaltijan tekemä koulukuljetuspäätös katsotaan lain mukaan laadituksi.